

Stalo žaidimas TRAUKINIŲ DILEMA (Trial by Trolley)

Žaidimo trukmė: 30-45min.

Žaidėjų amžius: 14+

Žaidėjų skaičius: 3-12

Žaidimo kalba: lietuvių

„Traukinių dilema“ – tai vakarėlių tipo žaidimas, kuriame priimami moraliniai sprendimai ir aštriose diskusijose verda įvairiausių emocijų katilas. Svarstymai ir pokalbiai susideda iš daugybės moraliai sudėtingų klausimų, kurie tikrina jūsų empatiją, greitą mąstymą, rizikos vertinimą ir problemų sprendimo įgūdžius.

„Traukinių dilema“ – tai vakarėlių tipo žaidimas, kuriame priimami moraliniai sprendimai ir aštriose diskusijose verda įvairiausių emocijų katilas. Svarstymai ir pokalbiai susideda iš daugybės moraliai sudėtingų klausimų, kurie tikrina jūsų empatiją, greitą mąstymą, rizikos vertinimą ir problemų sprendimo įgūdžius.

Žaidimo pagrindinė mintis užmena klasikinę filosofinę mįslę: „Ar patrauktum svirtį, kad traukinys pasuktų į bėgius su vienu žmogumi, kuris tikrai laiku nepastebės traukinio? Bet kiti penki žmonės, esantys ant tų bėgių, į kuriuos būtent ir važiuoja traukinys, bus išgelbėti.“ Šis klausimas žaidimo eigoje yra plėtojamas ir perauga į įvairias situacijas ir jų derinius.

Žaidimo tema savyje talpina klausimus apie veiksmo pasekmes ir rezultatą:

Kas apibrėžia veiksmo moralinę vertę?

Ar veiksmo rezultatas visada nulemia pasirinkimą?

Ar moraliai priimtina kažką paaukoti vardan didesnio gėrio?

Ar vengdamas didesnės žalos, žmogaus protas visuomet nelygybės ženklą padeda teisingai?

„Traukinių dilema“ – garsus psichologinis eksperimentas

Vieno žmogaus mirtis lems, kad išsigelbės kiti penki žmonės. Klausimas, ar patrauksite svirtį, yra garsus socialinis, psichologinis eksperimentas, kurį 1967 m. sukūrė filosofas Philippa Foot ir 1985 m. adaptavo Judith Jarvis Thomson. Įdomu tai, kad šis bandymas turi ir kitų panašių situacijų versijų. Jos buvo lyginamos su pirmine. Gauti rezultatai

parodė, jog žmonės visiškai kitaip vertina dvi skirtingas situacijas su tokia pačia baigtimi. Vienos aplinkybės, nors ir sukeliančios tam tikrą žalą, žmonėms atrodo labiau pateisinamos, nei kitos.

Pavyzdžiui, įvykis, kai traukinys važiuoja tais pačiais bėgiais, ant kurių yra penki žmonės. Traukinys po kelių sekundžių pravažiuos per tiltą, ant kurio stovite jūs ir kitas žmogus. Jūs žinote, kad jeigu nuo tilto nustumsite žmogų, su kuriuo stovite, tai sustabdys traukinį ir kiti penki žmonės išgyvens. Įdomu tai, kad dauguma eksperimente dalyvavusių žmonių sutiktų patraukti svirtį, tačiau nustumti žmogaus nuo tilto nesiryžtų.

Abiejų scenarijų baigtis yra vienoda: miršta vienas žmogus. Tačiau nustumimas nuo tilto daugeliui atrodo kaip tyčinis nužudymas. Tuo tarpu svirties palenkimas – tai tiesiog veiksmas, privedantis prie žmogaus mirties. Ir tai atrodo ne taip blogai, nes penkių žmonių labui bus paaukotas vienas žmogus. Tai atrodo gana logiškas sprendimas. Tuo tarpu, antroje situacijoje viršų paima emocijos ir logika sunku vadovautis.

Trumpos taisyklės

„Traukinių dilema“ žaidimo taisyklės sudaro 6 punktai:

Išsirinkite žmogų, kuris pirmam raundui bus traukinio konduktorius. Likę žaidėjai pasidalina į dvi komandas. Kiekvieną raundą traukinį valdys vis kitas žmogus.

Ant kiekvienų bėgių padėkite po atsitiktinę „Gėrio“ kortą.

Kiekviena iš komandų pasitarusi tarpusavyje, išsirenka po „Gėrio“ kortą, kuri, jų nuomone, pelnytų traukinio mašinisto simpatiją. Pavyzdžiui, kortą „Mylinti žmona“ ir „Gorila, kuri šoka per bėgius, kad išgelbėtų vaiką“. Abi kortos padedamos ant savo komandos bėgių pusės.

Kiekviena iš komandų pasirenka po vieną „Blogio“ kortą ir prijungia ją prie varžovų bėgių dalies. Ši kortų rūšis pasitarnauja siekiant įtikinti traukinio mašinistą, kad ant priešininkų bėgių yra labiau mirties nusipelnę veikėjai.

Kiekviena iš komandų ant traukinių bėgių padeda „modifikatoriaus“ kortą ir priskiria ją konkrečiam personažui. Su šios rūšies kortomis galima situaciją pasukti visai kitu kampu, pavyzdžiui, netgi gerąją gorilą paversti piktuoku Hitleriu.

Visi ginčijasi ir kovoja dėl savo gyvybės, stengdamiesi konduktorių palenkti į savo pusę. Po diskusijos mašinistas nusprendžia, kuriais bėgiais pasukti ir nušluoti visus, esančius juose.

Apibendrinant, „Traukinių dilema“ - tai psichologinis, socialinių dilemų žaidimas. Žaidėjai nejučia įsivelia į įdomius pokalbius, kurių metu galima geriau pažinti kitus žmones, sužinoti jų motyvus, gyvenimo vertybes. Taip pat stebėti, kaip kiti žmonės aiškina situacijas, kaip jas supranta.